

over det. Det er ogsaa ubehageligt for den højtærede Landbrugsminister, om han ikke kan faa Summen fordelt saaledes, at der kan blive nogenlunde Retfærdighed — Tilfredshed vil der jo ikke kunne blive, og hverken den højtærede Minister eller Kommissionen vil faa Ros, men kun Dadel derfor; det kan man sige sig selv. Men der var en Ting, der blev antydet, da vi forhandlede Lovforslaget i Udvalget og talte om en større Udlaanssum: at skulde det vise sig, at Udlaanssummen i Forhold til Forhøjelsen var for lille, og skulde der som Følge deraf komme for faa Ansøgere i Betragtning, kunde vi forhøje Summen paa de aarlige Finanslove. Der kunde vi raade Bod paa disse uheldige Forhold, og derfor vil jeg bede den højtærede Landbrugsminister og den højtærede Finansminister — hans Minde skal jo ogsaa til — og det eventuelle Finansudvalg tage den Sag under velvillig Behandling. Det vilde vække en umaadelig Misnøje udover Landet, dersom vi ikke faa en større Sum, og der vil da blive en Masse Husmænd, som ville blive i allerhøjeste Grad skuffet, men tillige vil deres økonomiske Eksistens blive truet.

I de 9 Aar, i hvilke Husmandsloven nu har bestaaet, har det jo været saadan, at naar det viste sig, at en Ansøger var kvalificeret, og at den Lod, han havde udset sig, svarede til sit Øjemed, saa fik han Laan bevilget, selv om Tidsfristen for Andragendernes Indgivelse var udløben. Det er sket baade i Ringkøbing og i andre Amter, at vi have faaet ikke alene en, men to Tillægsbevillinger. Det kan maaske siges, at saa følge vi ikke Lovens strenge Regel. Naar de overtage Jordlodden og paaføre Materialier til Hus og maaske opføre Huset, inden de have faaet Laan bevilget, saa er det noget, de ikke burde gøre. Men der er noget, der hedder „gammel Praksis“, og som Følge deraf tænker man ikke over Sagen, men mener, at det vil nok blive ved at gaa paa samme Maade, og som Følge deraf ville Folk blive skuffede, naar det ikke kan blive saadan ved. Skulle vi blive staaende ved 3 Mill., hvad vil da Følgen blive? Efter hvad jeg har bragt i Erfaring, vilde det have til Følge, at i de første 3 Aar vilde ingen ny Ansøger kunne faa Laan bevilget, og det vilde da være en uhyre Skuffelse, om Udviklingen til en vis Grad skulde standses. Det kan siges og vil blive sagt, at vi staa i en saadan Stilling, at vi maa spare; det have vi hørt aa tidt, og det ville vi ogsaa faa at høre

af den nuværende Regering. Men det gælder dog om at spare paa rette Sted, og her er ikke Stedet, hvor man særlig skal spare eller være karrig eller ømfindtlig med at gaa højere op. Naar vi nu forlange 1 eller 2 Mill. Kr. til, hvad vi nu kunne blive enige om, saa er det ikke nogen Gave, men det hele er kun en lille Rentebegunstigelse overfor Husmændene, og den skal sandelig ikke ødelægge Statens Finanser. Det kan siges, at der ikke er Penge, men det er sagt før, at man kan laane, og der kan nok skaffes Udvej. Det vil jeg ogsaa slaa til Lyd for. Lad det nu ikke vise sig, at vi sidste Vinter, da vi udvidede Husmandsloven, gav Husmændene eller Landarbejderne disse lyse Forhaabninger om at kunne komme frem ad den Vej, men at vi i Virkeligheden have givet en Lov, som reducerer Udviklingen saaledes, at det kun bliver en lille bitte Del, der kan komme i Betragtning.

Jeg skal ikke i væsentlig Grad komme tilbage til at tale om Lovens Betydning. Vi vide jo, at Loven til at begynde med havde to Øjemed. Det ene var at skaffe ubemidlede Arbejdere Laan af Staten paa billige Vilkaar, det andet var at skaffe de større Landejendomme fastere, stabilere Arbejdskraft. Dette var Maalet fra først af. Men det sidste har man mere og mere forladt. Man forlod det allerede til Dels ved Revisionen i 1904 og væsentlig ved Revisionen af 30. April i Aar. Men det, som endnu er Maalet, er at skaffe Landarbejderne Hus og Hjem for derved at bidrage til, at den Strøm, som i tidligere Aar er gaaet fra Landet ind til Byerne, hvor der mange Steder i den største Del af Aaret er Arbejdsløshed, kan standses, saa at de Folk, der ere opvoksede ved Landbruget og egne sig bedst til Landbruget, kunne faa en Stilling ved Landbruget og ikke skulde gaa til Byerne eller til Udlandet. Det er Hovedøjemedet med Loven, og det er det, vi skulle tænke paa, naar vi nu skulle tage denne Sag under Behandling. Jeg haaber, den vil komme frem, og beder indstændigt den højtærede Landbrugsminister tage denne Sag i sin Haand og virkelig sætte Kraft paa, saa at vi kunne faa noget udrettet.

Moestrup: Det er jo tyndet svært ud i Medlemmernes Kreds, og det er tyndet endnu stærkere ud paa Ministerpladserne, saa det er ikke saa ganske morsomt at komme frem med de Spørgsmaal, jeg har at drage frem, just paa dette Tids-